

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenci in nemški „schulverein“!

I.

—r.— Vselej kadar pričnemo mi z nemškimi svojimi nasprotniki politično polemiko, tedaj vemo že naprej, kako orožje nam bodo ti gospodje v odgovor sukali. Kadar so v življenje spravili kako politično neslanost, ter smo jih mi razdražili s pametnimi argumenti, tedaj splezajo visoko na konja, ter z nekako aristokratskim zaničevanjem poudarjajo, da je z nami vsaka polemika nemogoča, ker mi prvič ne vemo ceniti velike vrednosti znanja nemške govornice pri našem kmetu in ker smo drugič reakcionarji, vpreženi v voz duhovščine, ki nas vodi, kakor jej ljubo in drago.

Ko smo v svojem zadnjem članku trdili, da je vpeljava nemškega „schulvereina“ v našej kronovini silno nepotrebna in neslana politična šala, oglasili so se takoj, ter zavijeteli zarujavelo svoje orožje, češ da se z nami prepirati nečajo, ker bi mi tako nikdar ne hoteli obstati, da je znanje nemškega jezika za vsakega v tej vojvodini neizrečeno koristna stvar. Končno pa zatrobijo tudi v stari svoj rog, ter nam očitajo reakcijo in duševno robstvo.

Pri vsem tem imajo ti gospodje slabo navado, da z nenaravnim ponosom kažejo na nemško kulturo, kakor da bi bili Nemci iz Kranjskega Bog vé koliko pripomogli, da se je nemška omika razvila do zdanjega svojega vrhunca. Pozabijo pa, da oni niso pravi Nemci in da se naš upor ne obrača proti pravej nemški kulturi, temuč samo proti nenaravnim naklepom nenaravne ustavoverne naše klike, ki

bi čez noč rada pretvorila slovensko našo domovino v nemško pokrajino. Napačno in laž je, da mi sovražimo nemško oliko samo zategadelj, ker je nemška; napačno in laž je, da mi ne poznamo koristi nemškega jezika, katerega je tako vsak olikan Slovenec zmožen v pismu in besedi. Nemška literatura in nemška knjiga je vir, iz katerega smo vedno radi zajemali, in iz katerega bodo zajemali še naši potomci, in to tudi tedaj, ko v tej deželi o zdanjej ustavovernej frakciji ne bode več ni duha ni sluha!

Otročje je torej, če se nam vedno in povsod očita besno in golo sovrašтво do nemških kulturnih elementov; pač pa je istina, da sovražimo namere, katere nam hočejo pod ščitom nemške olike pritihotapiti v deželo. In naravno je tudi, da ne moremo in ne smemo z lehkornostjo gledati, če se nam z nožem nemške kulture hočejo posezati in pokončati rastline v domačem vrtu. Ali ti naši politični nasprotniki kriče vedno, da smo sovražniki prave omike in da nemške kulture ne maramo samo zategadelj ne, ker je nemška. Tako kričanje pa napravljajo z namenom, da se sliši zunaj naše dežele, kjer naših razmer in naših takozvanih Nemcev ne poznajo, ter v istini verujejo, da se pri nas proganjata Göthe in Schiller in vse, kar je iz Nemčije dobrega in krasnega tu sem dospelo.

Če tedaj spregovorimo še enkrat o nemškem „schulvereinu“, hočemo le poudarjati, da to društvo nij kulturno, temuč politično društvo. Politika ga je rodila in samo vsled politične demonstracije vpeljalo se je v življenje, da si nij bilo nikake potrebe po njem. Gola politična demonstracija pa je bila,

da se je to društvo in njega „ortsgruppe“ ustanovilo tudi pri nas v čisto slovenskej deželi. In gospodje, ki so to „ortsgruppe“ konstituirali, imeli so zavest, da tega društva pri nas prav čisto nič potreba nij, in imeli so zavest, da z njegovo ustanovitvijo napravijo politično demonstracijo, ter da razdražijo duhove, ki so v tej kronovini itak bolj pomirjeni, kakor je povšeči nezadovoljnim nemškim glavam na Dunaji.

Mi, ki smo videli tem gospodom v srce, in ki vemo, kaj da hočejo in nameravajo, morali smo spregovoriti proti novej tej „ortsgruppi“ ter dokazati smešnost njene ustanovitve. Naši nasprotniki pa so takoj zakričali ter stvar prenesli na drugo polje, češ, da smo mi nemškemu „schulvereinu“ sovražni samo iz tega uzroka, ker sovražimo kulturo sploh in nemško kulturo še posebej!

Ali nemški „schulverein“ ima s kulturo silno malo posla! In ako se nam še desetkrat poudarja, da so drame nemškega Schillerja prijetnejše, kakor „grobní glasovi“ temnega Tugomera, se mi o potrebi nemškega „schulvereina“ vendar ne moremo prepričati. Ker neomahljiva resnica je, da ga nij učitelja, ki bi v šestih ali tudi v osmih letih kmetske svoje šolarje naučil nemškega jezika. Če se pa ta uspeh doseči ne more, potem se s podukom nemškega jezika mlati le prazna slama, potem se begajo otroci brez koristi in je ta poduk samo lahkorniselno mučenje, ki je lahkorniselnemu trpinčenju živali silno podobno! Z nemškim podučevanjem izgubljal se bode dragi čas in ko bodo otroci zapustili učilnico, bodo morda razumeli pest nemških besedij, kojim na ljubo

Listek.

S pota.

II.

V Pragi, 25. junija.

Ko sem zadnjič s karpatskih slovaških pokrajin pisal, sem posebno naglašal, da smo Slovani v obče svoje sreče ali nesreče si le sami krivi, ter samim sebi vse oponašati imamo; to misel in to svojo prepričanje moramo tudi še bolj v zlatej Pragi ponavljati. Češki in slovaški narod je blizu da jednega jezika in jednega plemena; zemlja, na katerej prebiva Slovak, je po naravi, rekel bi, še krasnejša in bogatejša kakor Češka; pa koliko razliko opazuje človek, ki od gališke meje sem gori skoz Gorenjo Ogrsko, malo da ne povsodi po slovenskem t. j. češko-slovanskem svetu, do Prage potuje. Dozdeva se mu tam doli še temna noč, a dalje ko proti zapadu prihaja bolj se temnota razsvetljuje in v Pragi sveti se že svitlo

in žarko solnce slovanske prosvete. Češki narod je bil hudo zlomljen in poteptan; vendar njegov duh, njegova trdna volja, da se tujstvu ne ukloni, da se svojej naravi ne izneveri, njegovo zaupanje ob resnem in vstrajnem delovanju, da si svoje pravice po vseobči prosveti, tako v duševnem kakor gmočnem oziru, pribori, ga nij samo propada rešilo, temuč mu tudi častno in odlično mesto mej evropskimi narodi pridobilo. Brez vstrajne marljivosti, brez velikega neumornega truda se ničesar, kar bi bilo slavno in veliko, doseči ne more: Čehi so vstrajno marljivi, trudoljubivi ter neumorno stremlječi za vzvišenim ciljem, katerega so si postavili; boriti se imajo z neobzirnimi nasprotniki, bori se torej brezobzirno; političnej sili, katera jih hoče tlačiti, zoperstavlja moč silo, katera je v zjedinjenj trdnjej volji njihovej ter mogočnejša vsakatega zunajšnjega nasilstva; a kakor surovi naravni zakon veleval: oko za oko, zob za zob; tako zahteva še tem bolj to pravilo duševni boj, borba za narodne

politične in gospodarske interese, neomahljivo natečanje s svojimi nasprotniki v učenostih in vednostih, v umetnostih in izkustvih, v moralnem in materijalnem kapitalu. Čehi se ravna po teh naravnih zakonih: za tuji in njim sovražni duševni in gmočni kapital stavijo svoj lastni, po neutrudljivej marljivosti si pridobljene, tako se varujejo odvisnosti in one sužnosti, katerej vsi moralno in materijalno ubožni narodi zapadajo.

Mi Slovenci se imamo od Čehov največ učiti; Čehi nam morejo biti kazipotom v našem stremljenju v vsakaterem oziru, tudi tam, kder oni po krivih potih hodijo, tako, da se mi pazljivo vseh onih strankarskih stez, kder naši vrli severni bratje mnogo nesreče nabavljajo, ogiblujemo. Bodimo mi tako stalno navdušeni za svoje narodne zadeve kakor so Čehi, bodimo v vsem svojem delovanju in stremljenju tako marljivi, tako vstrajni in neumorni kakor so oni, skrbimo, da si pridobivamo jednako njim dovolj duševnega in materijalnega kapi-

se pa marsičesa niso naučili, česar bi se bili drugače!

In konečno, ali je znanje nemškega jezika v naših kmetijskih vaseh res tako živo potrebno, kot se trdi pri naših Nemcih? Ta potreba je sama domisljiva! Ogromna večina kmetijskih otrok ostaja v svoji domači vasi, kjer ne čuje nikdar nemške besedice. Kdor umi lomiti nekaj nemščine, porabi jo k večjemu tedaj, če mu je raztolmačiti kak slabo pisan sodnijski odlok. To je pa tudi vse kar ima od svoje nemščine!

Objektivno misleči pritrditi nam morajo, da bode ob taci razmerah na kmetih omika napredovala le tedaj, če se v šolah podučuje v slovenskem jeziku. Slovenska šola in slovenska knjiga sta stebra, na katera so oprti naši prihodnji upi glede razvitka duševnega mej našimi kmeti! Nemščina nema tu nič opravila! To vse je jasno! Jasno je pa tudi, da je naša dolžnost, se skrajno energijo odbijati namere nemškega „schulvereina!“ In odbijali jih bomo! Naj gre čez meje, mej Nemce, ali naj se stisne nazaj v kočevske kote, kjer je živa lakota po njem, kakor nam priča gospod c. kr. šolski nadzornik Rajmund Pirker!

O reakciji drugo pot.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. julija.

V **Pragi** je zdaj vse mirno; niti ustavovni listi, ki umejo iz muhe narediti konja, kadar treba črniti in grčiti Čehe, niti ti ne vedo zdaj nič več povedati, da bi bil kje kak Čeh umoril „pohlevnega“ Nemca. Toda kuj železo, dokler je vroče, mislijo si; zdaj sklicujejo zborovanja, da sklepajo resolucije, v katerih izražajo globoko obžalovanje, da je vlada tako neenergično se vedla pri postopanju proti motilcem miru. Umeje se, da se tudi v teh resolucijah povsod povdarja, da so le Čehi povzročili nemire, le Čehi so napadali mirne Nemce in jim trli glave; zdanja politika, jadicujejo, je vzrok vsem tem nemirom. S to gospodu je sprava nemogoča, saj jim tudi nij za to; njih hrepenenje je jedino le to, da bi zopet dobili v roke vladarstvo.

Volitve v **Ogrski** so končane. Znan je izid iz 412 okrajev; vladna stranka ima 230, okrajna levica 88, zmerna opozicija 62 poslancev; narodnej stranki jih pripada 15 in nobednej stranki pripadajočih je 12. V petih okrajih se bode še enkrat volilo, vendar te volitve nimajo nikakega pomena, ker je vladi že zagotovljena večina. Vladnih privržencev je 230 nasproti manjšini 177. Vlada ima to-

tala, da ne bomo služniki tujega: ob teh pogojih pa torej združimo vse svoje moči in sile, ne razcepljujmo se v nezmožno in revežno strankarstvo — bodimo pred vsem pošteno, razumno rodoljubni Slovenci, pa ne Staro- in Mladoslavenci! Razpor mej Staro- in Mladočehi naj nam še mnogo slabejšim Slovencem bode vselej uvažalno svarilo!

III.

V **Draždanah**, 27. junija.

Pred 16 leti obiskal sem prvokrat Dresden ali Draždane in zemljo Saksonsko. Od te dobe dohajal sem v ta kraj še ob nekaterih prilikah in opazoval promene, katere so se dogodivale. V 16 letih se mnogo spremenilo more in spremenilo: to je povsodi naravni zakon. Dresden se po svoji zunanji podobi mej tem vendar nij mnogo spremenil: sozidalo se je sicer nekoliko novih poslopij, povečalo se je posebno novo mesto t. j. Dresden ob pravem bregu Labe, popravilo in ponovilo tu pa

rej večine 53 glasov, pri razpravljanju internih zadev in če glasujejo še hrvatski poslanci (kot opozicija) ima večine 18 glasov. Te volitve utrdile so zopet vlado Kolomana Tisze.

Vnanje države.

Vstaja v **Algeriji** in **Tuneziji** primorala je Francoze, da so jeli bolj resno postopati. V Oran so odposlali v zadnjem časi 1500 mož, kar bo pa težko zadostovalo. Jela se je pridigovati proti Francozom sveta vojska. Bu-Amema zapoveduje 20.000 možem in ima toliko upliv in toliko spoštovanja, da v francoske vojske služke Arabci uhajajo in pristopajo k njemu.

V **Belgiji** je agitacija za razširjenje volilne pravice vedno večja. Predvčeranjem vršila se je v Bruslju velika ljudska demonstracija; več tisoč ljudi zbralo se je in šlo potem pred ministerstvo zahtevajoč razširjenje volilne pravice, naposled napravila se je ovacija poslancu Jansonu, načelniku vse te agitacije.

Najnovejši brzjav iz Amerike zopet izrekajo nadejo, da **Garfield** okreva. Kaj je napadnika Guiteau gnalo do tega čina, se še ne ve, ali je storil to iz političnih uzrokov ali le iz osebnega sovraštva.

Dopisi.

V **Trebnjem** 4. julija. [Izv. dopis.] († Emanuel Tomšič.) Pokopali smo ga, zvestega prijatelja, pokopali ljubljence Trebanjske doline, pokopali navdušenega narodnjaka, z jedno besedo, izročili smo v petek ob 9. uri zjutraj našega Emanuela Tomšiča hladnemu grobu.

Mnogobrojni venci, mej katerimi imenujem le te z napisom na črno svilenih trakovih: „Zupanija Trebanjska“, „Zadnji pozdrav prijatelju“, „Sosed sosedu“ in „Spavaj sladko, zvesti prijatelj!“, došli telegrami na žalujočo družino, tukaj pri pogrebi ne pomneva udeležitev ljudstva, kajti ne le soobčanov rajnikovih, tudi tujcev je bilo toliko, mej drugimi več vnanjih duhovnov, kakor še malokdaj; in če slednjič vidimo vse odbornike in župana naše občine, same sivo-lase starčke, ki nosijo rakev njegovo, sveče in vence na njene strani, je to vse dokaza dovolj, kako priljubljen nam in znancem svojim je bil pokojni, koliko prijatelj je imel! Ko so pevcu milo, v srce sezajalo pesen Jenkovo „Blagor mu“ pred njegovo hišo, katero je ostavil za vekomaj, zapeli, nij bilo očesa, katero nij bilo solzno, in ko so ga po sv. maši izročili zemlji, je vse, bodisi moški ali ženska, jokalo, kajti vsi so čutili, da so izgubili s Tomšičem veliko! Vsak je pri sebi mislil: škoda za tebe!

tam kaj tudi po starem mestu, v obče pa je saksonska metropola ostala, kakršna je bila. Tudi Draždanci, kakor v obče Saksonci, se za zadnjih Nemcem toliko važnih let na videz niso mnogo kaj premenili: ostali so kakor so bili — in upam tudi vselej bodo — poštene, prijazni, uljudni in dobrodušni ljudje, marljivi in delavni kakor mravlje, trezni, varčljivi po razumnosti ob vseh razmerah, vselej brižni za razcvet nauke v prosep umetnosti obrta in trgovine: kako želim, da bi si mi Slovenci te dobre lastnosti Saksoncev kar naj bolj prisvojili si! Kakor sem rekel, so „kraljevi“ Saksonci danes na videz ravno tako srečni, kakor so pred 16 leti bili, površni opazovalec bi barem tako misliti mogel, razmere so vendar sedaj tukaj celo druge. Živo se še spominjam razgovora z odličnim Draždancem, s katerim sem se leta 1865 v Draždanah spoznal in potem z njim v Berlinu potoval. Mož je ponosno in radostno govoril o saksonskem kraljestvu, o svojem dobrem kralju, odličnih

„Jamica tiha“ so mu zapeli naši vrli uže izurjeni pevc na gomili, „Jamica tiha“ donelo je s pokopališča po Trebanjski dolini, ki je izgubila svojega nekdanjega jej ta'ro priljubljenega župana, in „Jamica tiha“ šumljalo je v listji košate lipe pred hišo umrlega, tiste lipe, ki jo je sam vsadil in tako iskreno rad imel. Počivaj mirno blaga duša!

Domače stvari.

— (Program slavnosti), katero bo obhajala o prvem občnem prazniku slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda čitalnica v Šiški prihodnjo nedeljo. I. Sv. maša in pridiga ob 9. uri zjutraj v podružni cerkvi Šišenske. Družabniki se zbero ob 1/2 9. uri v čitalnici in gredo skupno pod društveno zastavo v cerkev. II. Slavnostna beseda ob 4. uri popoldne pri g. Andreju Vodniku v spodnji Šiški. Red 1. Suppé: „Slavnostna uvertira“, svira slavna vojaška godba c. kr. pešpolka veliki knez Michael pod vodstvom kapelnika g. Črnega. 2. Iv. p. Zajec: „Živela hrvatska“, moški zbor. 3. „Slavnostni govor“, govori gosp. dr. Ivan Tavčar. 4. Czerny: „Šopek“, pesni narodnih skladateljev; vojaška godba. 5. S. Šantel: „Kranjska dežela“, mešani zbor. 6. „Iz domovine“, vojaška godba. 7. „Pri meni bodi“, mešani zbor. 8. Czerny: „Venec domačink“, vojaška godba. 9. „Sam ne ve kaj hoče“. Dramatična gluma v 1 in 1/8 dejanji, poslovenil Andrejčkov Jože. 10. Verdi: „Maske-radna“, vojaška godba. 11. Dürner: „Zakletev viharja“, moški zbor. 12. Czibulka: „Belgijska fantazija“, vojaška godba. 13. „Popotnica“, moški zbor. 14. „Četvorka“, vojaška godba. 15. Strauss: „Cvetje“, vojaška godba. Vstopnina k slavnostni besedi je 30 kr. za osobo. Društveniki Šišenske čitalnice so ustoppnine prosti. Pri odločno neugodnem vremenu bode slavnostna beseda drugo nedeljo.

— (Knjige iz Jurčičeve zapuščine) se bodo, kakor smo uže naznanili, prodajale v soboto popoldne ob dveh. Opozarjamo na to gg. profesorje in prijatelje leposlovja zlasti pa Jurčičeve prijatelje, ki si, želé malega spomina po pokojnem.

— (Tržaški Slovenci) bodo god sv. Cirila in Metoda v nedeljo 10. t. m. praznovali s slovesno sv. mašo, katero bode daroval g. stolni prošt pri sv. Ivanu ob 10. uri. Vsa narodna društva in vsi narodnjaki so uljudno vabljeni, da se te slovesnosti obilno udeležé.

Odbor pol. društva „Edinost“ v Trstu.

saksonskih razmerah, tako glede trgovine in obrta, kakor društvenega in političnega življenja. „Naše finančne zadeve so dobre, naš državni dolg je malehen, še par dobrih let, in poplačamo ga, davkov nimamo težavnih, pa še ti se nam bodo polehčevali, Saksonska napreduje v občnem blagostanju“, bila je zadovoljna hvala vrlega Saksonca.

Žalibog da se lepo upanje Saksoncev, kakor so ga pred 16. in 15. leti imeli, nij vresničilo! Bismark je vse drugače obrnil. Avstrijsko-pruska vojska je Saksoncem, avstrijskim zaveznikom, neizmerno veliko škode prouzročila: poleg ogromnih materialnih izgub, izgubila je Saksonija tudi svojo neodvisnost, saksonski kralj je postal prav za prav rex ad honores in pruski podanik. Državni dolg se je za mnogo pomnožil, davki so se visoko povišali in obče blagostanje nij moglo več napredovati. K tej nesreči pa je še došla velika prusko-nemška francoska vojska iz zjedinenje nemških držav in držav v nemško cesarstvo

— (Kazenskej obravnavi,) ki se bode danes dopoldne ob 9. uri pri tukajšnji deželnej sodnji vršila zoper bivšega hranilničnega blagajnika Presnitza, bode predsedoval g. dež. sodnje svetovalec pl. Zhuber; zatoženčev zagovornik bode g. dr. Mošé.

— (Kako je osoda časih hudobna!) Prijatelj našemu listu nam piše: V nedeljo popoldne sprehajal sem se po ljubljanskem Latermanovem drevoredu. Krog mene so stopale nemške naše gospice, a na jasnem nebu je solnce pripekalo, da je bilo vroče še celo beračem, za katere so v prvi vrsti namenjena naša sprehajališča. Nasproti mi pridejo trije nemški mladeniči, „drei deutsche Jünglinge“, ki na svetu družega posla nemajo, nego da pobijejo vsak dan štiriindvajset ur s spanjem in pohajkovanjem. Jeden mej njimi je posebno široko usta raztezal, zabavljaj na češko Prago in Čehe v njej, ter končno pristavil patetično: „Gerade so wird es bei uns werden! Man wird seines Lebens nicht sicher sein, wenn man sich als Deutscher wird dokumentiren wollen!“ Metal je blato na svojo lastno domovino. Ali glejte, še tist večer pozno v noč napadel je ta mladenič v kazinskem vrtu nekega laškega barona, ter ga s pasjim bičem udaril čez glavo in to samo zategadelj, ker je gospod baron plačal več šampanjca, kot ga je bil nemški naš gospodič plačati v stanu. In takovi elementi javno kričé, da so miroljubni Nemci pri nas v nevarnosti!

— († Fran Vodopivec.) Nemila smrt nam je zopet pokosila blagega sina, ki bi bil mogel še mnogo koristiti svojej slovenskej domovini, Frana Vodopivca, profesorja na goriškem gimnaziji. Bil je pokojni že štiri leta izprašan iz zgodovine in slovenščine in je večkrat zastoj prosil za stalno službo. Kajti pri nas se še vedno daje prednost tujcu, ki ne ljubi našega naroda sinov, pred sposobnim vrlim domačinom. Fran Vodopivec bil je stoprv 30 let star. Bodi mu zemljica lehka!

— (Učiteljske službe.) Pod krškim okrajnim glavarstvom je razpisanih 10 definitivnih učiteljskih služb in sicer: 3. in 4. učiteljsko mesto na štirirazrednej narodnej šoli v Krškem z letno plačo 500 gold. oziroma 450 gld.; 2. in 3. učiteljsko mesto trirazredne šole v Leskoveci s 500 in 400 gld. letne plače; 2. in 3. učiteljsko mesto trirazredne šole v Ratečah s 500 oziroma 400 gld. plače; 2. učiteljsko mesto dvorazredne šole na Raki z letno plačo 400 gold. in naposled učiteljska mesta

pod pruskim žezlom, velika vsem ekonomičnim razmeram najbolj škodljiva cesarska nemška centralizacija. Pruski militarizem in cezarizem postal je orjaški moloh, v katerem nasitno žrelo cela Nemčija svoje najboljše moči, svojo kri in pridelek svojih žuljev žertvovati mora. Pod prusko pikelhaubo zdihujejo vse nemške države, pod njo peša naravno tudi Saksonska: davki za neproduktivne svrhe naraščajo bolj od leta do leta, ob tem pa propadata obrt in trgovina, narod ubožuje; ob oboževanju pa nij mogoče nobenega napredka, bodi si v gmotnem ali duševnem oziru.

Ravno te dni je v Dresdenu veliki Janžev sejem — Johannis Messe, hodil in razmotrival sem po mestu sem ter tje razno razpoloženo blago ter pogovarjal se s trgovci in redkimi kupci o trgovinskih in obrtnih zadevah, a nijsem našel ni jednega človeka, kateri bi kaj veselega mi poročati imel. Trgovci pravijo, da tako slabega sejma, kakor letos, še nikoli nijso imeli, nij kupcev, niti za

enorazrednic pri sv. Jurji pod Kumom (s plačo 450 gld.), v Doli ali Šent-Janži (450 gld.) in v Jesenicah (400 gold.). Prošnje je vložiti do konca t. m. pri okrajnem šolskem svetu v Krškem.

Razne vesti.

* (Spomenik cesarju Maksimilijanu.) Iz Mehike se poroča, da se bode v Kveretaru postavil spomenik nesrečnemu cesarju Maksimilijanu in sicer na mestu, kjer je bil z generalom Miramonom in Mejijajem ustreljen. Spomenik bode obstal iz treh granitnih piramid.

* (Treba zapomniti si!) Magjarski list „Debreczen“ je mej zadnjim volilnim gibanjem neki dan na prvi strani prijavil sledečo debelo tiskano oznanilo: „Jutri bode naš list imel samo pol tiskane pôle. Ob vznemirjanosti, katera se človeka povlasti pri izboru poslancev, nij moči hladnokrvno sedeti pri spisovanju novin. Uredništvo o tacihi prilikah največ trpi, ker se vse suče okolo njega. Čest. bralce bomo odškodovali o svojem časi.“ Ta recept nij slab; kedar bodo pri nas volitve, bomo se mi tako naredili!

* (Konfiskovanih) je bilo meseca maja v deželah ta kraj Litve 56 tiskovin in sicer: 22 nemških, 18 čeških, 8 poljskih, 7 italijanskih in 1 slovenska. Glede strankarskega stališča je bilo mej temi konfiskovanimi tiskovinami 18 avtonomističnih, 5 ustavaških, 15 socijaldemokratičnih, 7 irredentovskih, 6 ameriansko-čeških in 5 nepolitičnih. Spet jasen dokaz, kako so „Nemci“ pri nas zatirani in ustavakom zamašena usta.

* (Ženske — akademiki.) Vseučilišče v Cambrigde je meseca junija razpravljalo vprašanje, mogó li ženske dopustiti se k izpitom, da dosežejo akademične časti. Vprašanje se je rešilo z 388 glasovi proti 32 na korist njeznemu spolu.

* (Potres je osvobodil) na otoku Hiosu v do smrtnej uječi bivajočega Turka Hodža Ahmeta. Ta mož je bil obsojen v uječo, ker se je drznil preložiti sveto pismo na turški jezik. Potres pa je razrušil njegovo uječo in mu odprl zopet pot v prostost. To je tudi porabil; odpeljal se je na angleške ladiji v London.

* (Cerkev zgorela.) Kitajski časopisi poročajo da je ljudstvo malo dni potem, ko je umrla mlada cesarica, zažgalo katoliško cerkev v Pekingu, katero so Francozi pred dvajsetimi leti ondi sezidali. Kitajski Bonci, so nalegali ljudstvo, da je cesarica zato umrla, ker je v glavnem mestu nebeskega kraljestva katoliška cerkev.

* (Vrhunec reklame.) Pred kratkim obsojen je bil v Kalkuti nevaren zločinec v smrt. Prišel je dan njegove smrti in krvnik se je že pripravljaj na delo: kar stopi iz množice mlad mož, ki je pred kratkim prišel s potovanja, in pokaže ukaz gouvenerja, ka

naj cenejše blago ne, katerega je na obilo razpoložena. Kako se more ob teh okoliščinah goditi obrtnikom, kako obrtniškim delavcem?! Mnogo mnogo se vidi tukaj blaga po tako nizke ceni, da je človeku žal in tožno, ako misli na uboge fabriške delavce, kako mal zaslužek da za svoje delo imajo: sicer pa so ti nizkoceni izdelki po znanem nemškem receptu: billig und schlecht! Jaz barem bi vselej rajši kupil angleško ali francosko tvarino, katera se draže plačuje. Težka môra tlači materialno in moralno celo Nemčijo: hočeš-li s kom o političnih in socijalnih razmerah se pogovarjati, te dotični človek vselej od glave do petá pogleda, če bi smel ti upati ali ne, potem pa se še ozira okrog, ako bi kedo drug vajinega pogovora ne poslušal, in še le tedaj, ko vse varno in neopasno vidi, počne ti odkrivati rane nemškega političnega in socijalnega življenja, rane kakoršnjih res Bog vari!

Dr. Ahasverus.

tero mu daje dovoljenje, da sme nekaj trenutkov zabavati se z obsojencem. Bila sta četrt ure sama; pri slovesu pa je dejal obsojenec temu mlademu možu: „Čujte, storil bodem, kar želite, a izplačati morate mojim sosodnikom 1000 funtov sterlingov“. „Prisegam pri sv. pismu“. Obsojenca so zvezali in ga peljali iz uječe na morišče. Tu pa je vporabil pravico, katero ima vsak obsojenec, da sme namreč pred smrtjo nekaj besedij govoriti gledalcem in glasno dejal: „Vedite vi vsi, ki me poslušate: Najboljša chocolada Williamson, Kennedy et co. Piccadilly, London“. Potem pa je vtaknil glavo v zanjko.

* (Nova repata zvezda.) Ne ve se, je-li so zvezdo repatico, ki se zdaj vidi na nebu, že kdaj preje opazovali. Iz pravéka imamo razmerno dobro izračunjene zvezde repatic. Uže Aristotel govori o nekem krasnem kometu, čigar opis se prav sklada s Halleyjevo repato zvezdo. Ali v obče so bila opazovanja starih vendar le nenatančna, posebno se nijso zmenili za pota teh zvezd, a ravno pot pove, kdaj da se zvezda zopet povrne. Zvezda repatica, katero opazujemo zdaj, pa nij nobena teh, katere so se prikazale v zadnjih stoletjih. To naj nikar ne iznenadi, ker imajo vse repate zvezde jako dolgo pot in sicer daleč nad skrajno mejo zvezdnega sistema in ta pot završe še le v stoletjih ali tisočletjih. A še to se more reči samo o malo zvezdah repaticah, kajti največ je takih, katerim se pot ne more preračunati, ker se prikazuje le mimogrede, a se potem za večno izgube iz vida. Napačno je namreč, zvezde repatic, zato ker nekatere okolo solca na podolgovatem potu krožijo, smatrati članovi solčnega zistema kakor planete ali asterojide. Zvezde repatice nijso navezane na noben zistem, a zopet se ne sme misliti, da kar po svoje letajo in da jim samo slučaj pot odkazuje. Kaže se, da ima vsaka svoj pot in le slučajno, če pride repatica v kak večji zistem, jo ta naše potegne in nekoliko časa pri sebi drži. A vendar se pripeti, da pride repatica blizu kakega solca, pa se ne bode sukala okolo njega, tako da bi postala planet. Taka usoda pa zadene vsako zvezdo repatico, ki se v svojem besnem teku povprečno skozi naš solčni zistem preveč približa kakej velikej zvezdi. Usodna sta repaticam posebno naše solnce in Jupiter. Nasprotno se tudi zgodi, da repatico, katero je kaka zvezda z njenega pota naše potegnili, kak drug planet zopet iz solčnega zistema ven vrže. To se je pripetilo repatici, katero je Messier našel 1770. l., katere usoda je sploh tudi vrlo znamenita. Tri leta preje jo je z njenega pota potegnil Jupiter in mimogrede ponižal za svojega satelita, to je, morala je okolo njega krožiti. Za tem pa jo je solnce potegnilo proč od Jupitra in repatica je šla zopet svoj pot, se ve, da popolnem izpremenjen. L. 1779 pa je isti komet zopet prišel preblizu Jupitru, ki ga je zdaj končno potegnil s pota in ga vrgel v brez končni mir. Izčesa so zvezde repatic? O tem so različna mnenja. Nekateri trdijo, da so iz tekočin, katere spuhte, če pridejo preblizu solca; tako se vidi zvezdin rep. Gotovo pa je to, da mora biti tvarina, iz katere so repatice sestavljene, jako fina, ker se skozi njo vidijo druge zvezde, pod katerimi se premikajo.

Umrli so v Ljubljani:

2. julija: Ana Fišar, kupčevalčeva udova, 65 let, črevljarske ulice št. 2, za spridenjem drobu. — Peter Biflin, šivilje sin, 3 dni, Rožne ulice št. 23, za slabostjo. — Alojzij Boc, delavke sin, 3 tedne, Strmi pot št. 8, za drisko.

3. julija: Julija Fleis, dekle bč, mej potom v mesto na sv. Petra cesti pri hiš. št. 7.

V deželnej bolnici:

1. julija: Meta Moder, gostija, 65 let, za izprijenjem jeter. — Uršula Bečaj, gostija, 81 let, za starostjo.

3. julija: Neža Korenčič, delavca hči, 3 leta, za jetiko. — Uršula Sušnik, gostija, 72 let, za srčno napako.

Dve lepi sobi

s kuhinjo, sredi mesta, dasta se za tri mesece prav ceno v najem. — Več pove administracija „Slovenskega Naroda“.

Zahvala.

Vodstvo tukajšnje narodne ljudske učilnice izreka v imenu šolske mladine najtoplejšo zahvalo č. gosp. A. Fetič-Frankheimu, mnogozaslužnemu župniku, za 10 letnikov „Vrtca“ in 15 knjig raznega zapopadka, cenjenemu gospodu Janezu Deklevi, c. kr. poštarju in županu, pa za 53 novih knjig raznega zapopadka, katere sta blaga in izgledna šolska prijatelja tukajšnje ljudske šolske knjižnici darovali blagovolila.

Bog daj slovenske mladini še mnogo taci do-
brotnikov in prijateljev napredka!

Vodstvo narodne ljudske učilnice
v Vremah, dne 4. julija 1881.

Franjo Kalin,
voditelj.

Žalostnim srcem naznanjamo bitko vest,
da nam je zelo ljubljani soprog, oziroma sin,
brat in oče še nerojenega otroka, gospod

KAREL GULIČ,

posestnik in kupčevalec v Sežani,

denes popoldne ob polu dveh, previden
se svetimi zakramenti za umirajočce, po dol-
gejši bolezni v 39. letu svoje starosti mirno
v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v sredo 6. t. m. ob 10. uri
popoldne.

Svete maše se bodo brale v raznih
cerkvah.

Blagi ranjki je priporočen v pobožen
spomin.

V Sežani, 4. julija 1883.

Franja Gulič, roj. Malinšek,
soproga.

Jakob Gulič,
oče.

Alojzij, Franjo, Josip, Matija Gulič,
bratje.

**Marija omož. Smrdn, Antonija, omož.
Kurat, Karolina Gulič,**
sestre. (397)

Dunajska borza 6. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	55	"
Zlata renta	93	"	90	"
1860 drž. posojilo	133	"	—	"
Akcije narodne banke	840	"	—	"
Kreditne akcije	354	"	20	"
London	116	"	90	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	25 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	49	"
Državne marke	57	"	—	"

Tržne cene

v Ljubljani 6. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld.	75	kr.; — rez 5 gld.
85 kr.; — ječmen 4 gld.	39	kr.; — oves 3 gld.
25 kr.; — ajda 5 gld.	70	kr.; — pros 5 gld.
03 kr.; — koruza 5 gld.	60	kr.; — krompir 100 kilogramov
3 gld.	67	kr.; — fižol hektoliter 8 gld.
50 kr.; masla	—	—
kilogram — gld.	80	kr.; mast — gld.
78 kr.; — špeh	—	—
frisen — gld.	66	kr.; špeh povojen — gld.
72 kr.; — jajce po 1 1/2 kr.	—	—
— mleka liter 8 kr.	—	—
— govedine	—	—
kilogram 58 kr.; — teletnine 48 kr.	—	—
— svinjsko	—	—
meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld.	05	kr.;
— slame 1 gld.	78	kr.; — drva trda 4 kv. metrov
5 gld.	50	kr.; — mehka 4 gld.
20 kr.	—	—

V najem se dajo
od sv. Mihele naprej v Spodnji Šiški št. 9 pri-
tlično tri sobe s kuhinjo, širamo, vrtem in
kletom, pripravne za gostilno ali pa za stano-
vanje. Odda in pojasnila daje posestnica v isti
hiši. (381—3)

Poslano.

Podpisani uljudno naznanja, da se je 23. junija
preselil v svojo lastno hišo v **Cerk. vasi št. 4** (kjer
je pošta) in prosi svoje gg. znance prijatelje in p. n.
potnike, da bi ga tudi v novem domovanju pogosto
počastili. Skrbel bo za izvrstno pijačo, okusno in
ceno jed, hitro postrežbo in dobro prenočišče.

Spoštovanjem

Ivan Rihar,

gostilničar in strojar.

(391—2)

Le za menoj in pa k meni!

Vsem svojim dozdanim p. n. gostom, drugim
znancem in sploh pónikom hvaležno in uljudno na-
znanjam, da prevzamem **1. julija t. l. veliko**

gostilno „pri Tomšić-i“
na Gorenjem Rakeku.

Kakor doslej se bodem tudi v prihodnje priza-
deval, da postrežem p. n. goste vedno jako hitro in
po ceni z dobro pijačo, dobrimi jedili, dobrim snaž-
nim prenočiščem ter dobrim pripravnim vozom z Ra-
keka po deželi na blizu in dalje.

Jurij Klančar,

do zdaj restavratér na Rakovškem
kolodvoru.

(377—4)

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snaženje sokrovice in krvi in na
pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahte-
vam; isti oziroma vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi
svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavljanje,
osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci,
zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in
dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega
uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpo-
šilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Spoštovani gospod **Fragner!**

Hvaležen vam moram biti, da ste mi poslali dve steklenici dr. Ro-
zovega življenskega balzama, kajti od onega trenutka, ko ga je moja
soproga zavžila, izgubila je svoje bolečine in krč v želodci, za katerem
je trpela 3 leta. S tem potrjujem samo istinitost. Prosim vas, da mi s
poštnim povzetjem pošljete zopet 6 steklenic dr. Rozovega življenskega
balzama.

Rogatec, 15. oktobra 1880.

S spoštovanjem

Mihail Miklavžič,

h. št. 44, občina Hum, zadnja pošta Rogatec.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naroč-
nike, naj povsod izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarne
B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več
krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam,
in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k
črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: **Vilj. Mayr**, lekar; **G. Piccoli**, lekar; **Jos. Svoboda**,
lekar; **J. pl. Trnkoczy**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**,
lekar. V Kameniku: **Jos. Močnik**, lekar.

**Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v
Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.**

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske
prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne
mozoljčke, črnasti tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih;
zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper
oteklino po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udi
na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa;
če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper oteklino, kadar
je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka,
ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, oteklina, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer
se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skatljicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano,
odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 skle-
nica 1 gld. av. velj. (209—6)

Javna dražba

g. J. Jurčičevih mnogih **knjig** raznega obsega, slo-
venskih, hrvatskih, srbskih, čeških, poljskih, ruskih in nem-
ških, vršila se bode v hiši, kjer je „Narodna tiskarna“, v
soboto 9. julija ob 2. uri popoldne, h katerej se vabijo
kupovalci.

Kupčija s kolonijalno, specerijsko in barveno robo.

Udano podpisani naznanjam čest. občinstvu, da sem v Ljubljani
odprl pod firmo

JOSIP POŽENU

(poprej **J. B. Justin**),

na Cojzovej cesti poleg III. mestne šole,

kupčijo s kolonijalno, specerijsko in barveno robo.

Slavno občinstvo vabim, da naj me počasti z obilimi naročili ter
zagotavljam, da morem vsem zahtevam in z vsemi v to stroko spadajo-
čimi rečmi **prav dobro in jako ceno** ustreči. (388—2)

JOSIP JAX,

zaloga šivalnih strojev, gledališke ulice št. 6 v Ljubljani.

Uže tri leta prodajal sem iz svoje glavne zaloge v Inomestu
mnogo šivalnih strojev po **Kranjskem** in so bili kupovalci z njimi
prav zadovoljni. Usojam se zatorej p. n. občinstvu naznanjati, da sem
počenši z dnem 7. junija t. l. v Ljubljani otvoril

zalogo šivalnih strojev.

Dobivajo se pri meni šivalni stroji vseh sistemov ter po-
samezni njih deli, šivanke in evirn, vse po prav nizkih cenah.
Šivalni stroji oddajajo se tudi **proti plačilu na obroke**,
in sicer ali po 4 gld. na mesec ali po 1 gld. na teden.

Za mnoga naročila se priporoča

Josip Jax,

gledališke ulice št. 6.

(335—5)